

Tartu Jaan Poska Gümnaasiumi hindamisjuhend

Sisukord

1. Üldsätted

2. Hinnete, puudumiste ja hilinemiste märkimine

3. Hindamisel kasutatavad mõisted

3.1. Kooliastme hinne

3.2. Kursusehinne

3.3. Arvestustöö

3.4. Protsessihinne

3.5. Iseseisev töö

3.6. Konsultatsioon

3.7. Järelevastamine

3.8. Järelarvestused

3.9. Uurimistöö või praktiline töö

3.10. Ebaausad võtted õppetöös

4. Õppetöö ja hindamise korraldus

4.1. Õppetöö korraldus

4.2. Kursuste hindamise korraldus

4.3. Arvestuse ja järelarvestuse toimumise korraldus

4.4. Võlgnevuste arvestamine

5. Kooli lõpetamise korraldus

1. Üldsätted

1.1. Tartu Jaan Poska gümnaasiumi (edaspidi: kool) õpilaste hindamise aluseks on gümnaasiumi riiklikus õppekavas taotletavad õpiväljundid, mis on esitatud pädevuste ja õpitulemustena.

1.2. Hindamisjuhend on kooli õppekava lahutamatu ja oluline osa, mis tugineb kooli arengukava ja kodukorraga ühiselt omaksvõetud väärtustele.

1.3. Hindamisega toetatakse õpilase iseseisva õppimise ja koostööoskuste arengut ning kujundatakse valmisolekut õppida kogu elu.

1.4. Hinnatakse õpilase arengut, teadmiste, oskuste ja õpitust arusaamise taset, hindamisel arvestatakse kokkulepetest kinnipidamist ning õpimotivatsiooni.

1.5. Hindamise ülesanneteks on: a) toetada õpilase individuaalset arengut ja anda tagasisidet omandatud teadmiste, oskuste ja pädevuste kohta (tagasiside peab olema piisavalt täpne ja õigeaegne, et õpilane saaks sellele oma õppetöös tugineda); b) toetada õpilase õpitaht ja positiivset enesehinnangut; c) anda koolile alus õigete otsuste tegemiseks metoodilise arendustöö ning õppe paremal korraldamisel, arvestades õpilaste erinevat taset ja õpikogemusi; d) võimaldada kooli hindamistulemusi adekvaatselt kasutada järgmistel haridustasemetel.

1.6. Vajadusel korrigeeritakse hindamisjuhendit õppeaasta lõpus.

1.7. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta.

1.8. Hindamisjuhendi Lisa 1 on "Individaalse õppekava rakendamise põhimõtted Jaan Poska gümnaasiumis".

2. Hinnete, puudumiste ja hilinemiste märkimine

2.1. Õpilase akadeemilise edenemise tagasisidestamisel kursustel, kus kasutatakse eristavat hindamist, lähtutakse skaalast, millel on kuus positiivset ja üks negatiivne hinne:

A+ – „väljapaistev“: märkimisväärsed tulemused, mis ületavad ainekavadega nõutud taseme;

A – „suurepärase“: õpitulemuste tase, mida iseloomustab teadmiste ja oskuste iseseisev ning vaba rakendamine (punktiarvestuse korral 91%–100% maksimaalsest punktisummast);

B – „hea“: õpitulemuste tase, mida iseloomustab oskuste ja teadmiste eesmärgistatud kasutamine (punktiarvestuse korral 81%–90% maksimaalsest punktisummast);

C – „üsna hea“: õpitulemuste tase, mida iseloomustab teadmiste ja oskuste eesmärgistatud kasutamine, kuid milles esineb ebatäpsusi ja mitteolulisi puudusi (punktiarvestuse korral 71%–80% maksimaalsest punktisummast);

D – „rahuldav“: õpitulemuste tase, mida iseloomustab teadmiste ja oskuste rahuldav kasutamine tüüpolukordades (punktiarvestuse korral 61%–70% maksimaalsest punktisummast);

E – „piisav“: minimaalne lubatud õpitulemuste tase, mida iseloomustab teadmiste ja oskuste piiratud kasutamine tüüpolukordades (punktiarvestuse korral 50%–60% maksimaalsest punktisummast);

F – „puudulik“: õpitulemuste tase, mille puhul on teadmiste ja oskuste rakendamine ebapiisav (punktiarvestuse korral 1%–49% maksimaalsest punktisummast).

2.2. Valikainetes võib kasutada mitteeristavat hindamist, kui valikaine kursuse õpetaja ei otsusta teisiti: „arvestatud“ (AR) – kursuse mahus ettenähtud teadmised, oskused ja

pädevused on omandatud; „mittearvestatud“ (MA) – kursuse mahus ettenähtud teadmised, oskused ja pädevused on omandamata.

2.3. Õpilase arvestusele/hindelsele tööle mitteilmumisel kantakse õppeinfosüsteemi vastavale reale märged „MH“ (mittehinnatud), juhul kui õpilane on enne arvestuse/hindelse töö toimumist teavitanud mentorit arvestusele/hindelsele tööle mitteilmumise põhjusest. Aineõpetaja lisab kommentaaridesse selgituse ja õpilasel on võimalus sooritada järelarvestus/järelevastamine.

2.4. Õpilase tundides osalemise jälgimiseks kasutab õpetaja õppeinfosüsteemis etteantud märkeid (puudumine, hiline, vabastus, tähelepanu, kodutöö).

3. Hindamisel kasutatavad mõisted

3.1. Kooliastmehinne

3.1.1. Kooliastmehinne on hinne, mille õpilane saab kõikide vastava aine kursuste läbimisel kursusehinnete põhjal ja mis kantakse lõputunnistusele.

3.1.2. Kooliastmehinde kujunemisel võib arvestada lisaks ainevaldkonna põhikursuste hinnetele ka selle valdkonna valikkursuste hindeid, kui ainepassis on sätestatud, et valikkursuse hinne kuulub põhikursuste hinnete hulka, ning õpilase õpimotivatsiooni.

3.1.3. Kooliastmehinne peab olema vähemalt „3“ või „A“.

3.1.4. Kui ühe aine kursusi on õpetanud erinevad õpetajad, võib kooliastme hinde väljapanekuks moodustada vastava ainevaldkonna õpetajatest koosneva komisjoni.

3.1.5. Kooliastmehinne (või õpilase koolist lahkumisel kursuste hinded) pannakse välja alljärgnevalt:

„A+“ ja „A“ – „5“,

“B” ja “C” – „4“,

“D” ja “E” – „3“,

“F” – „2“,

“AR” – “A”.

3.2. Kursusehinne

3.2.1. Kursusehinne on hinne, mille õpilane saab ainekursuse läbimisel ja mis kujuneb enamasti arvestustöö ja/või protsessihinnete kokkuvõtva hindena või e-kursuse iseseisva läbimise tulemusel.

3.2.2. Kursuse hindamisel kasutatakse kursuse alguses õpilastega läbi arutatud teadmiste ja oskuste hindamise viise ja vahendeid.

3.2.3. Kursusehinde alusena võib arvestada ka kooli õppekava välist õppimist või tegevust, kui selle tulemused on tõendatud. Koolivälise kursuse valik peab olema eelnevalt kooskõlastatud aineõpetaja või juhtkonnaga.

3.2.4. Kui kursusehinne pannakse välja arvestustöö ja protsessihinnete alusel, peab arvestustöö osakaal kursusehinde kujunemisel olema vähemalt 70%.

3.2.5. Kursusehinde väljapanekul võib aineõpetaja arvestada õpilase aktiivset osalust õppetöös.

3.3. Arvestustöö

3.3.1. Arvestustöö eesmärk on anda õpilasele võimalus määratleda ja arendada oma võimeid ning huve, samuti omandada eksamikogemusi.

3.3.2. Arvestustöö võib olla suuline või kirjalik, hõlmates kogu kursuse materjali.

3.4. Protsessihinne

3.4.1. Protsessihinne on igasugune kursuse jooksul saadud hinne, mis ei ole arvestustöö hinne.

3.4.2. Protsessihinded on osa kujundavast hindamisest. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

3.5. Iseseisev töö

3.5.1. Iseseisev töö on õpilase tunnis või tundidevälisel ajal sooritatud õppeülesannete täitmine õpitava materjali kinnistamiseks ja täiendamiseks.

3.6. Konsultatsioon

3.6.1. Konsultatsioonid on individuaalse suunitlusega ja lähtuvad õpilase vajadusest: nendes toimub õppematerjali täiendav selgitamine või/ja keerulisemate ülesannete lahendamine andekamate õpilaste arengu toetamiseks.

3.6.2. Konsultatsioon on õpilase võimalus aine täiendavaks õppimiseks.

3.6.3. Igal aineõpetajal on konsultatsiooniaeg, mida on nädalas vähemalt ühe õppetunni ulatuses.

3.7. Järelevastamine

3.7.1. Järelevastamine on õpilase võimalus teha protsessihinde parandamiseks puudumise tõttu tegemata jäänud või puudulikule hindele vastatud õpiülesanne kooli määratud tingimustel ja korras.

3.7.2. Järelevastamine toimub kord perioodis õnnetunnis. Järelevastamine tuleb õpilasel kooskõlastada aineõpetajaga ning registreerida end õnnetunnile õppeinfosüsteemis. Ühes õnnetunnis saab õpilane sooritada kuni kaks järeltööd.

3.8. Järelarvestused

3.8.1. Järelarvestus on õpilase võimalus kursusehinde parandamiseks, kui õpilane ei ole saanud kursuse lõpuks positiivset kursusehinnet.

3.8.2. Järelarvestusele pääsemise ja konsultatsioonide vajaduse otsustab aineõpetaja.

3.8.3. Järelarvestuse sooritamise aeg on järelarvestuste nädalal.

3.8.4. Perioodiväliste ja praktikumivormis valikkursuste puhul, kus ei ole, lähtudes kursuse sisust, ülesehitusest ja eesmärkidest, võimalik teha järelarvestust, esitab puuduliku hinde saamise korral õpilane avalduse õppenõukogule. Õppenõukogu otsustab iga juhtumi asjaolusid arvestades, kas ja kuidas puudulikku hinnet parandada.

3.8.5. Mittesooritatud järelarvestuse puhul otsustab õppenõukogu iga õpilase korral eraldi aja ja viisi, valides ühe järgmistest võimalustest:

- a) valikkursuse korral asendada ebaõnnestunud kursus uue valikkursusega võimalusel samast ainevaldkonnast – positiivse soorituse korral kustutatakse mitteamvestatud kursus õpilase individuaalsest kursuste arvestusest;
- b) läbida ebaõnnestunud kursus uuesti, kui kursuse ülesehitus ja õpilase tunniplaan seda võimaldavad;
- c) sooritada järelarvestus teist korda kindlaks määratud arvu konsultatsioonide läbimise järel mõistliku aja jooksul, kuid hiljemalt õppeaasta viimaseks õppenõukoguks;
- d) mitte anda võimalust teise järelarvestuse sooritamiseks;
- e) pakkuda eelnevast loetelust erinev lahendus.

Otsuse tegemisel lähtub õppenõukogu võlgnevuste arvestamise süsteemi „4–7–9“ (p 4.4.) kohaldamisest.

- f) Teaduskoolis ebaõnnestunud kursuse on õpilane kohustatud uuesti sooritama, kui õppenõukogu ei otsusta teisiti.

3.8.6. Järelarvestuse järelarvestusele pääsemiseks peab õpilane esitama õppenõukogule taotluse vormis motivatsioonikirja.

3.8.7. Kui õpilane jätab kasutamata talle antud võimaluse, siis õppenõukogu ei pea enam andma õpilasele uusi võimalusi.

3.8.8. Positiivse kursusehinde tõstmine on erand ja õpilane peab esitama õppenõukogule avalduse koos põhjenduse ja motivatsioonikirjaga. Positiivse kursuse ümbertegemisel jääb kehtima viimane hinne.

3.8.9. Puudumiste korral võib õpetaja keelduda (järel)arvestusele lubamisest.

3.9. Uurimistöö või praktiline töö

3.9.1. Kõik õpilased peavad kooli lõpetamiseks koostama ühe nõuetele vastava uurimistöö või praktilise töö.

3.9.2. Nõuded õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamisele, hindamisele ja korraldusele on esitatud kooli uurimistöõde juhendis, mis on õppekava osa.

3.10. Ebaausad võtted õppetöös

3.10.1. Plagiaat on loomevargus: teise isiku loodud teose või selle osa avaldamine oma nime all, ka võõraste seisukohtade esitamine nende allikaile viitamata.

3.10.2. Mahakirjutamine on keelatud abivahendite kasutamine hindelise töö/arvestuse ajal.

3.10.3. Plagiaat ja mahakirjutamine ei ole lubatud ning hinnatakse hindegas „puudulik“ või „mittearvestatud“. Õppenõukogu (uurimistöõde korral kaitsmiskomisjon) otsustab õpilase järgnevad tegevused iga juhtumi puhul eraldi.

4. Õppetöö ja hindamise korraldus

4.1. Õppetöö korraldus

4.1.1. Õppeaasta jaguneb viide perioodi. Periood kestab seitse nädalat ja jaguneb kuueks õppetöö nädalaks ja üheks arvestuste nädalaks.

4.1.2. Kursused jagunevad üldjuhul perioodidesse. Kehaline kasvatus ja osa valikkursusi toimuvad kogu õppeaasta vältel.

4.1.3. Õppetöö nädalatel toimuvad õppetunnid ja konsultatsioonid, arvestuste nädalal konsultatsioonid, arvestused ja/või individuaalse töö tunnid.

4.1.4. Õpilase põhjendatud pikaajalise õppetööst eemalviibimise korral koostatakse õpilasele tööde sooritamiseks individuaalne õppeplaan (Lisa 1).

4.1.5. Õpilase hindamata (“MH”) või hindele „F“ või hinnangule „mittearvestatud“ (“MA”) sooritatud ainekursus loetakse võlgnevuseks. Võlgnevuste arvestamise süsteemi on kirjeldatud punktis 4.4.

4.1.6. Otsuse õpilase õpingute jätkamise, õpingute jätkamise tingimuste või kooli lõpetamise kohta teeb õppenõukogu, arvestades õpilaste õpitulemusi ja motivatsiooni.

4.2. Kursuste hindamise korraldus

4.2.1. Õpetaja koostöös õpigrupiga valib kursuse hindamise viisi.

4.2.2. Õpetaja arutab kursusehinde kujunemise läbi õppekorralduse koordinaatoriga ja kooskõlastab kursusehinde lõpliku kujunemise õpilastega perioodi esimesel nädalal.

4.2.3. Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse kursuse oodatavate õpitulemustega.

4.2.4. Õpilane võib eelneva kokkuleppe alusel õpetajaga läbida kursuse e-õppe vormis.

4.3. Arvestuse ja järelarvestuse toimumise korraldus

4.3.1. Arvestusega lõppeval kursusel on soovitatav esimese õppeaasta esimesel õppeperioodil õpilastele tagasiside andmiseks ning neilt tagasiside saamiseks teha hindelisi töid, mis hõlmavad kuni kahe tunni materjali. Nende tööde osakaal võib kursusehinde kujunemisel olla kuni 30%.

4.3.2. Arvestus toimub arvestuste nädalal vastavalt kooli koostatud päevakavale.

4.3.3. Õpilasel on õigus arvestuse hinde vaidlustamiseks. Vaidluse lahendamiseks moodustab gümnaasiumi direktor komisjoni, mille moodustamist on õigus nõuda gümnaasiumi direktoril, arvestust läbiviival aineõpetajal või arvestuse sooritajal. Komisjon võib hinnet tõsta, aga ka langetada.

4.3.4. Arvestuse ebaõnnestumise korral on õpilasel õigus sooritada järelarvestus, mille sooritamise kord ja viisid on esitatud punktis 3.8.

4.4. Võlgnevuste arvestamine

4.4.1. Võlgnevuste arvestamine õppeaasta lõpul toimub süsteemi „4–7–9“ alusel.¹

4.4.2. Esimese õppeaasta lõpuks tohib õpilasel kursusehinnetes olla kuni neli võlgnevust, kusjuures ühes õppeaines ei tohi õppeaasta kokkuvõttes kursuse võlgnevuste arv ületada 50%, välja arvatud põhiained, mida on esimesel õppeaastal üks kursus (vt p 4.4.5.).²

4.4.3. Teise õppeaasta lõpuks tohib olla kuni seitse võlgnevust (arvesse lähevad ka eelmise õppeaasta võlgnevused), kusjuures: a) õppeaasta jooksul tohib lisanduda kuni neli võlgnevust; b) ühes õppeaines ei tohi teise õppeaasta võlgnevuste arv ületada 50%, välja arvatud põhiained, mida on teisel õppeaastal üks kursus (vt p 4.4.5.).³

4.4.4. Kolmanda õppeaasta lõpuks tohib olla kuni üheksa võlgnevust (arvesse lähevad ka eelmiste õppeaastate võlgnevused), kusjuures: a) õppeaasta jooksul tohib lisanduda kuni neli võlgnevust; b) ühes õppeaines ei tohi viimase õppeaasta võlgnevuste arv ületada 50%.⁴

¹ Kuni õppeaastani 2021/2022 sisseastunutel süsteemi 5–8–10 alusel

² Kuni õppeaastani 2021/2022 sisseastunutel tohib esimese õppeaasta lõpuks olla kuni viis võlgnevust ning üheski õppeaines ei tohi õppeaasta kokkuvõttes kursuse võlgnevuste arv ületada 50%.

³ Kuni õppeaastani 2021/2022 sisseastunutel tohib teise õppeaasta lõpuks olla kuni kaheksa võlgnevust ning õppeaasta jooksul tohib lisanduda kuni viis võlgnevust.

⁴ Kuni õppeaastani 2021/2022 sisseastunutel tohib kolmanda õppeaasta lõpuks olla kuni kümme võlgnevust ning õppeaasta jooksul tohib lisanduda kuni viis võlgnevust.

4.4.5. Põhiainetes, mida on esimesel ja/või teisel õppeaastal üks kursus, ei tohi esimese ja teise õppeaasta kokkuvõttes võlgnevuste arv ületada 50%.⁵

5. Kooli lõpetamise korraldus

5.1. Kooli lõpetamiseks peavad õpilastel kõigis kohustuslikes ainevaldkondades olema kooliastme ja valikkursuste hinded kõik vähemalt “3” või „arvestatud“ vastavalt kursuste kirjeldustes esitatud hindamiskriteeriumitele.

5.2. Gümnaasiumi lõpetamisel kujuneb vastava aine kooliastme hinne kogu gümnaasiumiastme kursusehinnete põhjal, arvestades nii õpilase arengut kui ka saavutatud taset.

5.3. Kooliastme hinde tõstmiseks on õpilasel erandkorras ja õppenõukogu loal võimalus sooritada kahe kursuse arvestus uuesti. Nende kahe hulka loetakse ka punktis 3.8.8 sätestatud juhtumid.

5.4. Kooli lõpetamiseks on vajalik sooritada vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksam ja teha vähemalt „rahuldavale“ hindele uurimistöo või praktiline töö.

⁵ Ei kohaldu kuni õppeaastani 2021/2022 sisseastunutele.